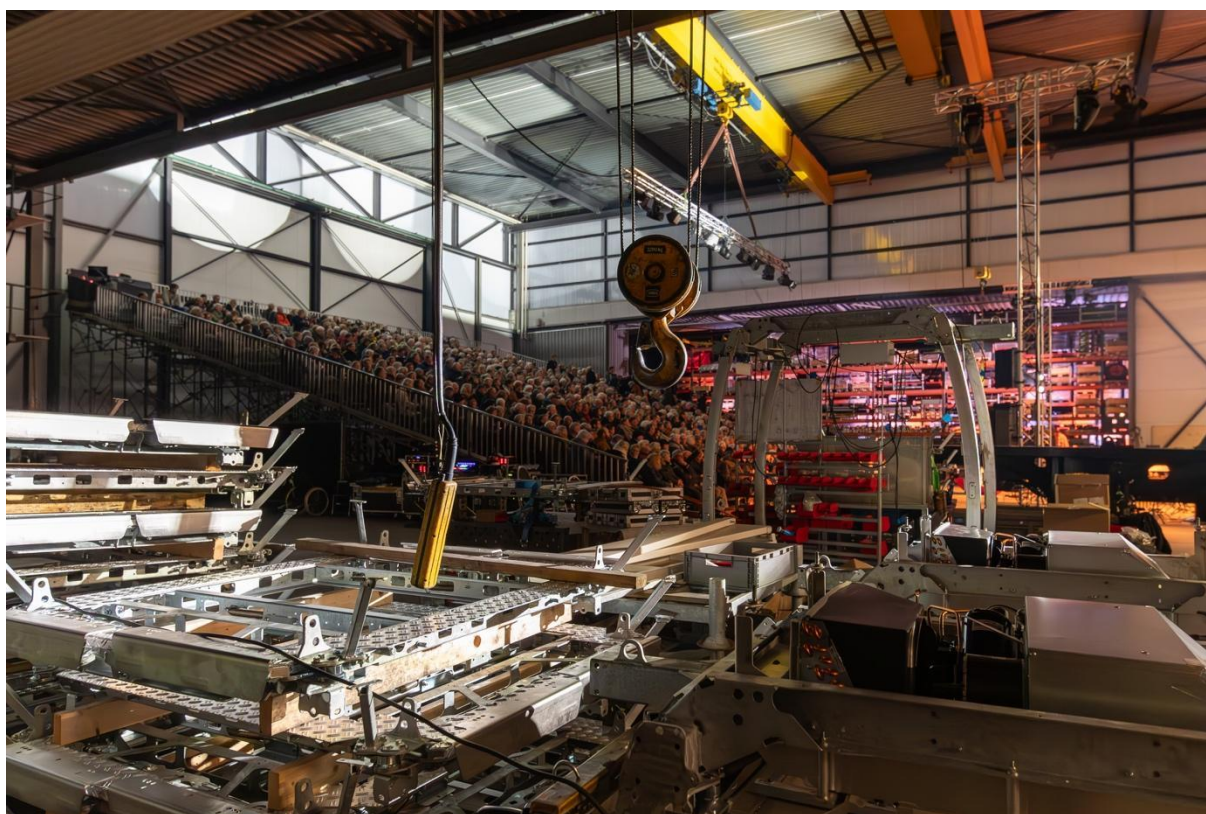

PRODUCTIEHUIS NOOTSTROOM

zaaknummer PF-2020/207301

2024

Verantwoording jaar 4 van deelname aan de Meerjarige subsidie
Kunstinfrastructuur Provincie Fryslân.

1. Nootstroom 2024: impact, verwondering en verbinding

Met trots presenteren wij het jaarverslag over 2024, het vierde en afsluitende jaar van de subsidieperiode 2021–2024. Dit jaar markeerde een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeling van Nootstroom als toonaangevend productiehuis voor muziektheater en klassieke muziek—zowel binnen Fryslân als daarbuiten.

Zichtbaar hoogtepunt van het jaar was zonder twijfel *Dwaallicht* (december 2024), een locatie-theaterproductie die 3.000 bezoekers wist te trekken naar de indrukwekkende machinefabriek van KIG Heerenveen. In deze voorstelling kwamen industrie, geschiedenis en kunst op rauwe wijze samen in het verhaal van de nachtwaker. De nachtelijke sfeer, de rauwe kracht van de locatie en de muzikale zeggingskracht maakten *Dwaallicht* tot een ervaring die artistiek en organisatorisch de grenzen verlegde.

De productie groeide uit tot een culturele gebeurtenis waarin de bewoners van Terband, bedrijven uit de regio en bezoekers elkaar vonden. Horeca uit Luinjeberd, medewerkers van KIG, vrijwilligers uit de lokale gemeenschap, jonge technici en musici uit het Noorden—samen vormden zij het kloppend hart van deze productie. *Dwaallicht* toonde de kracht van gedeeld eigenaarschap en lokale verbondenheid in een grootschalige, artistieke context.

Als vervolg op het succes van *Suor Angelica* en *Dwaallicht*, is in 2024 tevens gestart met de voorbereidingen voor *Cavalleria Rusticana* (2025), een nieuwe locatie-opera in de hal van transportbedrijf Veenstra | Fritom in Heeg. Deze productie vormt een artistieke verdieping van Nootstrooms locatietheaterpraktijk, met een thematiek die naadloos aansluit bij het Friese landschap, de arbeiderscultuur en de emotionele rijkdom van Mascagni's opera.

Tegelijkertijd is de basis verstevigd voor de ambitieuze blockbusterproductie *De Vliegende Hollander* (2027/2028). In samenwerking met regionale stakeholders is de draagkracht verder uitgebouwd en is het concept op artistiek en productioneel vlak geoptimaliseerd.

Daarnaast is in 2024 de volledige programmering voor de nieuwe subsidieperiode 2026–2028 ontwikkeld, met spraakmakende voorstellingen zoals *Titanic Requiem* (2026), *Wad & Planeten* (2027) en *Il Tabarro* (2028). Deze toekomstgerichte projecten bouwen voort op de reeds ingezette artistieke lijn en maatschappelijke impact van Nootstroom, waarbij Fryslân zichtbaar wordt als proeftuin voor vernieuwend muziektheater van internationale allure. Daarmee is een solide brug geslagen van de huidige subsidieperiode naar een toekomst waarin Nootstroom blijft bouwen aan betekenisvolle, impactvolle voorstellingen voor Fryslân en zeker ook voor bezoekers buiten de provinciegrenzen.

2. Reflectie op de doelstellingen

Projectmatig werken met Friese professionals en topmusici

Nootstroom bewees in 2024 opnieuw dat het mogelijk is om vanuit Fryslân producties te realiseren die regionaal onlosmakelijk verbonden zijn met de locatie én van internationaal niveau zijn. *Dwaallicht* bracht jonge makers, technici en musici uit Noord-Nederland samen met topmusici uit binnen- en buitenland. Onder artistieke leiding van Arnaud Oosterbaan en regie van Teus van der Stelt ontstond een theaterensemble dat zowel artistiek excellent als een (natuurlijke) leeromgeving was.

Talentontwikkeling stond het gehele jaar centraal: jonge musici werden intensief begeleid door professionals van onder andere het Noord-Nederlands Orkest, het Radio Filharmonisch Orkest en Holland Opera. Jonge teamleden in de productie, techniek en voorstellingsleiding ervoeren volop kansen en leermomenten. Door deze samenwerking ontstond een natuurlijke overdracht van vakmanschap, inspiratie en professionele houding. Niet in de vorm van stages, maar als volwaardig partnerschap binnen een professionele context die vertrouwen gaf en uitdaagde tot groei.

Toegankelijkheid combineren met topniveau

Dwaallicht is een toonbeeld van hoe een maatschappelijk gedragen kunstproject zich kan ontwikkelen tot een productie van topniveau. Het repertoire – van Copland en Moussorgski tot Dvořák – werd met gevoel voor zeggingskracht en context verbonden aan het verhaal van de nachtwaker. De keuze voor een Friese vertaling van Schuberts *Ave Maria* was geen toevoeging, maar een artistiek statement: klassiek erfgoed herijkt in de taal van de gemeenschap.

Toegankelijkheid zat in de details: de open fabriek, de vertellende medewerkers, de route langs de werkvloer, de warme ontvangst, de herkenbare (fabriek)elementen zoals het reuzenrad. Het publiek voelde zich welkom én serieus genomen. Door deze benadering heeft Nootstroom opnieuw aangetoond dat drempelloos niet hetzelfde is als simpel, en dat kwaliteit en toegankelijkheid elkaar kunnen versterken.

Unieke locaties buiten het reguliere circuit

De samenwerking met KIG Heerenveen was exemplarisch voor de werkwijze van Nootstroom: het tot leven wekken van ongebruikelijke plekken als volwaardig onderdeel van de artistieke beleving. De fabriek was geen decor, maar medespeler – een ruimte waarin staal, olie en machines resonantie gaven aan het verhaal.

Door het verhaal van de fabriek, haar mensen en haar productieproces te vervlechten met de voorstelling, ontstond een nieuwe narratieve laag. De locatie wordt niet gebruikt, maar geëerd. Daarmee werd niet alleen cultuur verspreid, maar ook trots opgewekt. Voor de regio, voor het vakmanschap, voor de verbinding tussen economie en cultuur.

Artistieke verdieping en maatschappelijke verankering

De inhoudelijke lijn van *Dwaallicht* – een nachtwaker die rond Kerst verlangt naar nabijheid en teert op herinneringen – werd versterkt door de vorm: de dwaaltocht door een slapende fabriek, de stemmen van werknemers, de muzikale verbeelding van verlangen. Nootstroom slaagde erin om

klassieke muziek niet te presenteren als verheven kunst (standbeeld), maar als menselijke troost, herkenning en schoonheid.

De voorstelling werd gedragen door tientallen vrijwilligers uit zowel het dorp als heel Friesland, ondersteund door lokale bedrijven en gesteund door een publiek dat nieuwsgierig en geraakt was. In elke vezel van de productie zat het besef dat echte impact ontstaat waar artistiek vakmanschap, lokale identiteit en persoonlijke betrokkenheid samenvallen.

Deze reflectie onderstreept hoe Nootstroom haar doelstellingen niet alleen haalt, maar verdiept: door in elke productie nieuwe combinaties te vinden tussen **artistieke zeggingskracht, regionale betrokkenheid en maatschappelijke betekenis**.

3. Financieel

De realisatie voor 2024 kwam uit op € 200.646 ten opzichte van een oorspronkelijke begroting van € 193.019. Daarmee is de productie 2024 niet alleen artistiek, maar ook financieel solide gerealiseerd. Deze sluitende afrekening en het feit dat zowel de publieksinkomsten als sponsoring boven verwachting uitvielen, bevestigen het draagvlak en de weerbaarheid van Nootstroom. Ze geven

vertrouwen voor de toekomst, waarin we verder inzetten op verbreding van inkomstenbronnen en verlagen van de relatieve bijdrage van de provincie in de begroting.

Project Dwaallicht

Vanwege de schaal en impact van de eerdere Nootstroomproducties was het noodzakelijk om substantieel te investeren in deze productie. De ambitie was helder: een betekenisvolle, hoogwaardige voorstelling realiseren voor Fryslân en Noord-Nederland, die de lijn van eerdere successen als *Suor Angelica* en *Wadopera* zou voortzetten en overtreffen. Na de terugval in het publieksbereik door de corona-pandemie (2020-2022) was het bovendien zaak om opnieuw vertrouwen te winnen bij een breed en groot publiek – en dat is gelukt.

Dankzij veel bezoekers, diverse sponsors, product sponsoring en een sterke mediacampagne werd een krachtig artistiek product gerealiseerd en een productie die gedragen werd door de regio en de gemeenschap. Extra investeringen in honoraria hebben ervoor gezorgd dat regionaal talent op professionele wijze kon worden beloond – een bewuste keuze die we zien als investering in human capital, leefbaarheid en talentontwikkeling én behoud voor de regio Fryslân.

Tevens zijn in samenwerking met het Prins Claus Conservatorium Groningen en de Hochschule Osnabrück de eerste stappen gezet naar formele stages bij Nootstroom. Studenten die deelnemen aan projecten kunnen hun betrokkenheid onderdeel maken van hun officiële opleiding, inclusief studiepunten. Dit markeert een belangrijke stap in de structurele samenwerking tussen de Friese cultuursector en met het onderwijsveld.

Inkomsten en uitgaven

Aan de inkomstzijde vielen de kaartverkoop, sponsoring en fondsenbijdragen hoger uit dan begroot. Dit was essentieel om de verhoogde productiekosten – onder meer in techniek, publieksvoorzieningen en marketing – volledig te kunnen dekken. Aan de uitgavenzijde bleef de realisatie dicht bij de oorspronkelijke begroting, wat getuigt van grip op het productieproces en een volwassen beheersing van complexe producties op locatie.

Blockbuster 2027/2028 – De Vliegende Hollander

De voorbereidingskosten voor de grootschalige locatie-opera *De Vliegende Hollander* (2027/2028) zijn niet opgenomen in de jaarcijfers van 2024, omdat deze werkzaamheden buiten de lopende subsidieperiode vallen. De productie maakt eveneens geen onderdeel uit van de nieuwe programmering binnen de subsidieaanvraag bij de provincie voor de periode 2026–2028.

Wel is de productie *Cavalleria Rusticana*, gepland voor dit jaar (december 2025), onderdeel van de huidige (verlenging) provinciale subsidie. De voorbereiding voor deze middelgrote locatie-opera (+/- 1.200 bezoekers per avond) in de hal van transportbedrijf Veenstra | Fritom in Heeg is in 2024 gestart. Deze investering zal dan ook worden verantwoord binnen de cijfers van 2025.

Algemene kosten

De algemene kosten van Nootstroom lagen in 2024 iets boven begroting, met name door strategische investeringen in positionering, communicatie en de ontwikkeling van nieuwe projecten. Organisatiekosten zijn daarentegen lager uitgevallen doordat overhead grotendeels meebewoog met de honoraria en daarmee reeds in de projectbegrotingen is opgenomen.

Deze financiële reflectie laat zien dat Nootstroom een stabiele en professionele organisatie is, die met scherp financieel inzicht en stevige partnerschappen hoogwaardige producties realiseert én een gezonde koers uitzet naar de toekomst.

4. Vooruitblik: Positionering en Groei

Nootstroom is klaar voor de volgende fase. De voorbereidingen voor *De Vliegende Hollander* zijn in volle gang. In 2026 presenteren we *Titanic Requiem* als internationale première in Harlingen. Deze producties, samen met *Wad & Planeten* (2027) en *Il Tabarro* (2028), vormen een toekomstvisie waarin Friesland nationaal en internationaal op de kaart wordt gezet als broedplaats voor vernieuwend muziektheater.

Onze organisatie groeit mee. We versterken onze interne structuur, breiden het kernteam uit en investeren in relaties met onderwijs, bedrijfsleven en regiomarketing. Nootstroom blijft zich inzetten als motor voor culturele innovatie, participatie en talentontwikkeling in Fryslân.

Cavalleria Rusticana (december 2025)

Als opmaat naar de nieuwe subsidieperiode 2026 - 2028 en passend binnen onze lange termijnvisie, ontwikkelt Nootstroom de nieuwe locatie-opera: *Cavalleria Rusticana* van Pietro Mascagni. Deze productie zal worden uitgevoerd in de imposante bedrijfshal van transportbedrijf Veenstra | Fritom in Heeg, waar het publiek rondom kerst 2025 welkom is voor een intense en intieme beleving.

De locatiekeuze is exemplarisch voor de signatuur van Nootstroom: een ruimte die normaal gesproken is voorbehouden aan vrachtvervoer en logistiek, wordt omgevormd tot een plek van theatrale zeggingskracht. De entree van het publiek voert langs meer dan honderd gepoetste vrachtwagens en een boot op een trailer, waarmee een verbinding wordt gelegd tussen het Friese landschap, de transportsector en het dorpsleven. Een logistieke hal wordt ingericht met tribunes, belichting en elementen uit de transportsector, waarin ook trucks en opleggers worden geïntegreerd als visuele metafoor.

Door deelname van een internationaal team en cast waaronder de Britse regisseur Paul Carr (Nederlandse Reisopera, Dorset Opera GB, e.a.) staat Friesland internationaal in de schijnwerpers.

De productie onderzoekt thematisch de spanning tussen hartstocht, eer en eenzaamheid, ingebed in een Friese context van stilte, werk en mienskip. Lokale koorzangers, musici en vrijwilligers worden betrokken. De periode tussen kerst en oud en nieuw, waarin het bedrijf deels stil wordt gelegd, biedt een unieke kans om deze productie te realiseren zonder de dagelijkse bedrijfsvoering bovenmatig te verstoren. Daarmee wordt Veenstra | Fritom voor even een schouwtoneel voor menselijke drama's en muzikale schoonheid, en wordt Heeg tijdelijk het culturele middelpunt van Noord-Nederland en wellicht heel opera-minnend Nederland.

5. Slotwoord

2024 was een jaar van artistieke kracht en maatschappelijke verbondenheid. *Dwaallicht* bewees dat muziektheater het hart van een gemeenschap kan raken – tussen staal, stilte en verhalen. Tegelijkertijd groeide Nootstroom uit tot een productiehuis dat koersvast werkt aan een duurzame toekomst, waarin artistiek lef en regionale inbedding hand in hand gaan.

Met het meerjarenprogramma 2026–2028 – *Titanic Requiem*, *Wad & Planeten* en *Il Tabarro* – en de aankomende locatie-opera *De Vliegende Hollander* zet Nootstroom Friesland nationaal en internationaal op de kaart als aanjager voor vernieuwend muziektheater.

Wij danken de provincie Fryslân en onze partners voor hun blijvende vertrouwen. Met die steun blijven wij samen bouwen aan een toekomst waarin muziek, landschap en mensen elkaar blijven vinden in betekenisvolle ontmoetingen.

